

Asia: VN/32886/2023

Kansallinen avaruusstrategia 2024-2030

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintävirasto on osallistunut kansallisen avaruusstrategian uudistamishankkeen työryhmään. Liikenne- ja viestintävirasto kiittää työ- ja elinkeinoministeriötä mahdollisuudesta antaa asiasta lausunto ja toteaa seuraavaa:

Edellisen avaruusstrategian jälkeen toimintaympäristö on muuttunut perustavaa laatua olevalla tavalla. Muun muassa geopolitiikka, kiihtyvä teknologiamurros ja kyberturvallisuus haastavat avaruustoimialaa.

1 Vahva viranomaisten välinen yhteistoiminta

Avaruustoiminnan tavoitteellinen lisääminen Suomessa edellyttää vahvaa viranomaisten välistä yhteistoimintaa. Liikenne- ja viestintävirasto on toiminut yhteistyössä eri avaruushallinnon- ja turvallisuusviranomaisten sekä kansainvälisten organisaatioiden, erityisesti Kansainvälisen televiestintäliitto ITU:n (International Telecommunication Union), kanssa ja roolissaan taajuusviranomaisena seurannut ja tukenut avaruustoiminnan kasvua Suomessa jo vuosikymmenien ajan.

Sektorikohtaisten viranomaistehtävien hoitaminen sujuvasti on jatkossakin edellytys avaruustoimintaa mahdollistavan ja strategian tavoitteita tukevan hallinnon toteuttamiseksi. Lupa-, valvonta- ja turvallisuusviranomaisten yhteistyö on tässä ensiarvoisen tärkeää ja yhteistyötä tulee edelleen kehittää ja menettelyitä sujuvoittaa.

2 Maanpäällisten palveluiden resilienssin vahvistaminen

Strategiassa esiin nostetut avaruussektorin merkittävimmät palvelut, esimerkiksi aika- ja sijaintitiedon hyödyntäminen sekä satelliittilaajakaistan luomat mahdollisuudet, kytkeytyvät laajasti Liikenne- ja viestintäviraston toimialaan kattaen liikenteen palvelut ja viestintäverkkojen kehityksen sekä näiden toiminnan ja palveluiden turvallisuuden.

Avaruuspalveluita voidaan lausunnolla olevan strategian mukaan hyödyntää turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa merkityksessä. Avaruusstrategiassa tulisi ottaa siten vahvemmin kantaa koko avaruusinfrastruktuurin, niin maanpäällisen kuin avaruudessa olevaan, sen kyberturvallisuuteen ja järjestelmien elinkaarenhallintaan. Avaruusjärjestelmien kyberturvallisuutta tulisi seurata osana avaruustilannekuvaa.

3 Strategian rahoitus ja toteuttaminen

Strategiassa huomioidaan hyvin mm. NIS2- ja CER- direktiivien toimeenpanon myötä huomioitava valvovien viranomaisten tehtäväkentän muodostuminen, mukaan lukien ohjeistustarve avaruusalan toimijoille. Tämän toteutumisen mahdollistamiseksi on varmistettava, että viranomaisten resurssit toteutetaan riittävällä tasolla valvontatehtävien lisäksi myös ohjaukseen ja neuvontaan.

4 Yksityiskohtaiset ehdotukset

- Kohta kansainvälinen yhteistyö s.7, lisätään kolmannen kappaleen jälkeen teksti:

Kansainvälinen siviili-ilmailujärjestö (ICAO) tekee yhteistyötä YK:n ulkoavaruuden rauhanomaisen käytön komitean (Committee on the Peaceful Uses of Outer Space, COPUOS) ja YK:n ulkoavaruusasioiden toimiston (Office for Outer Space Affairs, UNOOSA) kanssa sen varmistamiseksi, että avaruus- ja ilmailuoikeudellisia kysymyksiä tarkastellaan linjakkaasti. Satelliittien laukaisussa on huomioitava ilmailulain (864/2014) 159 §:n mukaisesti lentoliikenne.

- Kappale 2.1.5. s.6 käsittää Suomen kansainväliset velvoitteet. Strategiaan on hyvin kirjattu YK:n avaruussopimukset, mutta YK:n alaisen kansainvälisen televiestintäliiton ITU:n velvoitteet olisi hyvä lisätä viimeiseksi kappaleeksi:

Suomi on sitoutunut jokaisessa maailman radioviestintäkonferenssissa (WRC) päivitettävään kansainvälisen televiestintäliiton ITU:n radio-ohjesääntöön. Radio-ohjesääntö sekä ITU:n kansainvälisen taajuusrekisterin ylläpito asettavat Suomelle oikeuksia ja velvoitteita, jotka vaikuttavat vahvimmin avaruussektoriin sen globaalin luonteen vuoksi.

- Kansainvälinen yhteistyö s.7 kolmas kappale: Ensimmäinen lause kirjoitetaan muotoon: Vaikutetaan ja turvataan elinkeinoelämän edellytykset YK:n alaisissa organisaatioissa.

- lisätään toimenpide s.11: Kyberturvallisuutta seurataan osana avaruustilannekuva.

- kohta Toimintakyky, toimenpiteet s. 14 lisätään: radiotaajuudet ovat eilinehto satelliitti- ja maa- asema liiketoiminnalle ja näiden käytettävyys on olennaisessa roolissa suomalaisen avaruustoiminnan kasvun tukemisessa.

- Yleisesti strategiassa maa-asemaoperoinnista - tai toiminnasta puhuttaessa olisi toiminnan harjoittamisen sijaan hyvä puhua maa-asemaliiketoiminnasta.

Karlamaa Kirsi
Traficom